2022-2023 ուս. տարի

Հայաստանի աշխարհագրություն

IX դասարան

68 դասաժամ

Դասավանդող ուսուցիչ Կ. Աղամյան

2022-2023 ուս. տարի

Հայաստանի աշխարհագրություն

IX դասարան

68 դասաժամ

Դասավանդող ուսուցիչ՝ Կ. Ալպայան

9–րդ դասարան

Հայաստանիաշխարհագրություն

Գրքիհեղինակ՝Մ.ՄանասյանԱ.Հովսեփյան,

Շաբաթական 2 ժամ

ժամ	կետ	Թեմա՝Հայաստան: Հայկական լեռնաշխարհ
նպատակը		•Ձեռք բերել գիտելիքներ Հայկական լեռնաշխարհի աշխարհագրական դիրքի, բնական պայմանների ու ռեսուրսների մասին
վերջնարդյունքները		•Համեմատել Հայկական լեռնաշխարհի և ՀՀ տարածքի մակերեսները: •Իմանալ Հայկական լեռնաշխարհի գործող հրաբուխները և մակերևույթի հիմնական գծերը: •.Իմանալ գլխավոր լեռնագրական միավորները: .Թվարկել տարվա եղանակները և նշել առավելագույն և նվազագույն ջերմաստիճանները: •.Թվարկել և քարտեզի վրա ցույց տալ խոշոր լճերն ու գետերը՝ ըստ ավազանների: •. Բացատրել բուսականության և կենդանական աշխարհի տարածման առանձնահատկությունները: •Թվարկել հողերի տիպերը
1	1.	Ներածություն
1	2.	Հայաստանն աշխարհի քարտեզում:Սահմանները:Աշխարհագրական դիրքը
1	3.	Երկրաբանական առանձնահատկությունները:Մակերևույթի հիմնական գծերը:
1	4.	Կլիմայական առանձնահատկությունները:
1	5.	Ջրագրական ցանցը
1	6.	Հողերը, բուսականությունը, կենդանական աշխարհը
		Թեմա՝Հայաստանի Հանրապետություն
Նպատակը		Ծանոթացնել՝ .ՀՀ աշխարհագրական դիրքի և վարչատարածքային կառուցվածքին .Տարածքային կառավարման համակարգի առանձնահատկությունները:
Վերջնարդյունքները		ՆերկայացնելՀՀ աշխարհագրական դիրքի տարատեսակները ԹվարկելՀՀ-ի սահմանակից պետությունները Բացատրել՝ՀՀ պետական կառավարման ձևն ու վարչատարածքային կառուցվածքը, Թվարկել և ցույց տալ մարզերն ու մարզկենտրոնները:
1	7.	Ընդհանուր ակնարկ: ՀՀ սահմանների ձևավորումը, աշխարհագրական դիրքը
1	8.	Վարչատարածքային կառուցվածքը և տարածքային կառավարումը
		Գործնական աշխատանք
		Թեմա՝Հայաստանի Հանրապետության բնությունը
Նպատակը		Ապահովել ՀՀ բնության օբյեկտների և երևույթների տարածական օրինաչափությունների և առանձնահատկությունների վերաբերյալ գիտելիքների և վերլուծակ

Վերջնարդյունքները		Վերլուծել ՀՀ ֆիզիկաաշխարհագրական հիմնական բնութագրիչների՝ օբյեկտների, երևույթների ու գործընթացների ձևավորման և տեղաբաշխման առանձնահատկությունները:
1	9.	Երկրաբանական կառուցվածքը:Օգտակար հանածոները:
1	10.	Մակերևույթը
1	11.	Մակերևույթը(շարունակություն)
1	12.	Կլիմայի ընդհանուր բնութագիրը
1	13.	Տարվա կլիմայական եղանակները:Կլիմայի վերընթաց գոտիականություն
1	14.	Ջրագրություն:Գետերը
		Գործնական աշխատանք
1	15.	Ջրագրություն:Լճերը:Սևանա լիճ
1	16.	Հողային ծածկույթը
1	17.	Բուսականություն: Կենդանական աշխարհ
1	18.	Լանդշաֆտները: Վերընթաց գոտիականություն
1	19.	Բնօգտագործման և բնապահպանության հիմնախնդիրները
1	20.	Հատուկ պահպանվող տարածքները:ՀՀ Կարմիր գիրք
1	21.	Թեմայի ամփոփում
1	22.	Հարցեր և առաջադրանքներ<<Հայկական լեռնաշխարհ և<<Հայաստանի հանրապետություն>>բաժինների կրկնության համար
		Թեմատիկ աշխատանք
		Թեմա՝ Հայաստանի Հանրապետության բնակչությունը
Նպատակը		Ձևավորել գիտելիքներ ՀՀ բնակչության վերարտադրության կազմի,տեղաբաշխման և տարաբնակեցման օրինաչափությունների և առանձնահատկությունների վերաբերյալ
Վերջնարդյունքները		•Ներկայացնել և վերլուծել ՀՀ բնակչության թվի և դրա շարժընթացի, կազմի, տեղաբաշխման և տարաբնակեցման առանձնահատկությունները: Թեմայի նպատակին հասնելու համար սովորողը պետք է կարողանա՝ 1. Բացատրել Հայաստանում բնակչության թվի շարժընթացի պատճառները՝ 19-րդ դարից մինչև մեր օրերը: 2. Վերլուծել ՀՀ բնակչության բնական և մեխանիկական շարժերի ցուցանիշների դինամիկան, վերարտադրության և ժողովրդագրական քաղաքականության առանձնահատկությունները, բնական աճի ցածր մակարդակը: 3. Ներկայացնել ՀՀ բնակչության ազգային, կրոնական և սեռատարիքային կազմի առանձնահատկությունները: 4. Թվարկել ՀՀ աշխատանքային ռեսուրսները բնութագրող որակական և քանակական ցուցանիշները, բացատրել տնտեսության զարգացման և աշխատանքային ռեսուրսների քանակի և որակի միջև առկա կապերը:

		6. Ներկայացնել ՀՀ բնակչության տեղաբաշխման և տարաբնակեցման առանձնահատկությունները: 7. Քարտեզի վրա ցույց տալ ՀՀ քաղաքներն ըստ մարզերի:
1	23.	Ընդհանուր ակնարկ:Թվաքանակի շարժընթացը
1	24.	Բնակչության թվի բնական և մեխանիկական շարժընթացը
1	25.	Բնակչության կազմը
1	26.	Աշխատանքային ռեսուրսները
1	27.	Բնակչության տեղաբաշխումը: Տարաբնակեցումը
1	28.	Խոշոր քաղաքները
1	29.	Մայրաքաղաք Երևան
		Կիսամյակային ամփոփիչ աշխատանք
1	30.	Հարցեր և առաջադրանքներ<<Հայաստանի Հանրապետության բնակչությունը>> բաժնի կրկնության համար
		Թեմա՝ Հայաստանի Հանրապետության տնտեսությունը
Նպատակները		Ձևավորել գիտելիքներ ՀՀ տնտեսության ճյուղային կառուցվածքի, զարգացման գործոնների և տարածական բաշխվածության վերաբերյալ:
Վերջնարդյունքները		Բացատրել և վերլուծել ՀՀ տնտեսության ճյուղային և տարածքային կառուցվածքի ու մասնագիտացման առանձնահատկությունները: Թեմայի նպատակին հասնելու համար սովորողը պետք է կարողանա *Վերլուծել* ՀՀ տնտեսության զարգացման բնական (բնառեսուրսային) նախադրյալներն ու առանձնահատկությունները: *Բնորոշել* ՀՀ արդյունաբերությունը, *բացատրել* ճյուղային կառուցվածքն ու տեղաբաշխման առանձնահատկությունները: *Նկարագրել* ՀՀ վառելիքաէներգետիկ համալիրը: *Բացատրել* հանքագործական արդյունաբերության զարգացման գործոնները, *գնահատել* հանքագործական արդյունաբերության նշանակությունը ՀՀ տնտեսական համակարգում: *Բնորոշել* վերամշակող արդյունաբերությունը, *մեկնաբանել* վերամշակող արդյունաբերության ճյուղերի զարգացման ներուժը: *Բնութագրել* ՀՀ հողային ֆոնդի կառուցվածքն ու բարելավման միջոցառումները: *Թվարկել* գյուղատնտեսական ճյուղերը, *գնահատել* դրանց *Բացատրել* սննդի արդյունաբերության ճյուղերի տեղաբաշխման առանձնահատկությունները: *Բնութագրել* ՀՀ տրանսպորտային ցանցի առանձնահատկությունները, *նկարագրել* տրանսպորտի հիմնական տեսակներն ու տրանսպորտային հանգույցները: *Ներկայացնել* ՀՀ տնտեսության ոչ արտադրական՝ սպասարկման ոլորտի կառուցվածքը : *Բնորոշել* Հայաստանի Հանրապետության տեղն ու դերը համաշխարհային տնտեսության համակարգում: *Կիրառել* ՀՀ արդյունաբերության, գյուղատնտեսության և տրանսպորտի քարտեզները:
1	31.	Ընդհանուր բնութագիրը
1	32.	ՀՀ արդյունաբերությունը:Ընդհանուր բնութագիրը:Ճյուղային կառուցվածքը
1	33.	Վառելիքաէներգետիկ համալիրը

1	35.	Մեքենաշինություն
1	36.	Քիմիական արդյունաբերություն
1	37.	Թեթև արդյունաբերության
1	38.	Արդյունաբերության նորագույն ճյուղեր
1	39.	Արդյունաբերության այլ ճյուղերը
1	40.	ՀՀ գյուղատնտեսություն:Ընդհանուր բնութագիրը
1	41.	Հողային ֆոնդը:Գյուղատնտեսական հողաբարելավումը Թեմատիկ աշխատանք

Ժամ	Կետ	Թեմա՝ Հայաստանի Հանրապետության տնտեսությունը
Նպատակը		• Ձևավորել գիտելիքներ ՀՀ տնտեսության ճյուղային կառուցվածքի, զարգացման գործոնների և տարածական բաշխվածության վերաբերյալ:
Վերջնար-դյունքները		• *Ներկայացնել* ՀՀ գյուղատնտեսության զարգացման նախադրյալները, ճյուղային կառուցվածքը, տարածքային տեղաբաշխումն ու մասնագիտացումը: • *Թվարկել* արտահանման ներուժ ունեցող գյուղատնտեսական ճյուղերը, *գնահատել* դրանց զարգացման հեռանկարները: • ՀՀ տրանսպորտային ցանցի առանձնահատկությունները, *նկարագրել* տրանսպորտի հիմնական տեսակներն ու տրանսպորտային հանգույցները: • *Ներկայացնել* ՀՀ տնտեսության ոչ արտադրական՝ սպասարկման ոլորտի կառուցվածքը, արդի դերն ու հեռանկարային նշանակությունը:
1	42	Բուսաբուծություն
1	43	Անասնապահություն
1	44	Գյուղատնտեսականմթերքներիվերամշակումը: Ագրոարդյունաբերականհամալիրը
1		Գ ո ր ծ ն ակ ան աշ խատան ք
1	45	ՀՀ տրանսպրտի ընդհանուր բնութագիրը
1	46	Տրանսպորտի գլխավոր տեսակները
1	47	Սպասարկման ոլորտ:Ընդհանուրբնութագիրը:Կրթությաննգիտությանճյուղերը
1	48	Մշակույթը, առողջապահությունը, առևտուրըևայլճյուղեր
1	49	Զբոսաշրջություն
		Թեմատիկ աշխատանք
		Թեմա՝ Հայաստանի Հանրապետության վարչական մարզեր

...ատակը		վարչական մարզերի պատմաաշխարհագրական նկարագրի, բնության, բնական պայմանների և ռեսուրսների, բնակչության և տնտեսության վերաբերյալ:
Վերջնար-դյունքները		• *Ներկայացնել* ՀՀ վարչական մարզերը, բնությունը (ռելիեֆ, կլիմա, ջրագրություն, կենսաբազմազանություն, վերընթաց գոտիականություն), բնակչության թիվը, դրա դինամիկան, կազմը, տեղաբաշխումն ու տարաբնակեցումը: • *քարտեզի վրա ցույց տալ* վարչական մարզերը ու դրանց կենտրոնները:
1	50	Արագածոտնի մարզ
1	51	Արարատի մարզ: Արմավիրի մարզ
1	52	Գեղարքունիքի մարզ
1	53	Լոռու մարզ
1	54	Կոտայքի մարզ
1	55	Գործնական աշխատանք
1	56	Շիրակի մարզ
1	57	Սյունիքի մարզ
1	58	Վայոց ձորի մարզ: Տավուշի մարզ
1		Թեմատիկ աշխատանք
1	60	ՀՀ-ն աշխատանքի միջազգային բաժանման համակարգում: Արտաքին տնտեսական կապերը
		Թեմա՝ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետություն
Նպատակ		• Ձևավորել գիտելիքներ և Արցախի Հանրապետության պատմաաշխարհագրական նկարագրի, բնության, բնական պայմանների և ռեսուրսների, բնակչության և տնտեսության վերաբերյալ:
		• *Ներկայացնել* Արցախի տարածքը և սահմանները, բնությունը (ռելիեֆ, կլիմա, ջրագրություն, կենսաբազմազանություն, վերընթաց գոտիականություն), բնակչության թիվը, դրա դինամիկան, կազմը, տեղաբաշխումն ու տարաբնակեցումը: • *քարտեզի վրա ցույց տալ* վարչական շրջաններն ու դրանց կենտրոնները:
1	61	Ընդհանուր բնութագիրը: Սահմանները: Բնական պայմանները
1	62	Բնակչությունը *Կիսամյակային ամփոփիչ աշխատանք*